

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. april 2017
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Emil Wetendorff Nørgaard
Sagsnr.: 2017-0030-5428
Dok.: 2270131

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 482 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. marts 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF).

Søren Pape Poulsen

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 482 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren på baggrund af opgørelsen over antallet af civile sager ført med fri proces i årene 2007-2015, jf. svar på REU alm. del - spørgsmål 903, redegøre for, hvad der kan forklare det markante fald i antallet af sager ført med fri proces, når dette ikke kan forklares med et tilsvarende fald i antallet af civile sager eller et fald i den andel af befolkningen, der kan opnå fri proces, jf. svar på REU alm. del - spørgsmål 83?”

Svar:

1. Det fremgår bl.a. af den daværende justitsministers besvarelse af 6. oktober 2016 af spørgsmål nr. 903 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, at der i perioden fra 2007 til 2015 skete et fald i antallet af civile sager med fri proces, der blev behandlet ved byretterne, fra 4.611 sager til 2.130 sager.

Det er ikke umiddelbart muligt for mig at fastslå med sikkerhed, hvorfor antallet af civile sager med fri proces, der er blevet behandlet ved byretterne, er faldet siden 2007. Som det fremgik af min mundtlige besvarelse af samrådsspørgsmål L og M (Alm. del) den 12. januar 2017 i Folketingets Retsudvalg, er der dog en række faktorer, der sandsynligvis har haft væsentlig betydning for udviklingen.

2. For det første skete der i perioden fra 2007 til 2015 et generelt fald i antallet af civile sager, der blev behandlet ved byretterne. Det fremgår i den forbindelse af tal indhentet fra Domstolsstyrelsen, at der i 2007 blev behandlet 59.252 civile sager ved byretterne, hvor der i 2015 blev behandlet 46.689 civile sager ved byretterne. Det må formodes, at denne generelle udvikling har medført en nedgang i antallet af civile sager med fri proces, der er behandlet ved byretterne.

3. For det andet blev det med indførelsen af de nuværende regler om fri proces, der trådte i kraft den 1. januar 2007, gjort til en betingelse for fri proces, at ansøgeren ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, jf. retsplejelovens § 325, stk. 1. Efter de nuværende regler er det således i første omgang retshjælpsforsikringen, der skal dække sagens omkostninger, hvilket ligeledes må formodes at have medført en nedgang i antallet af civile sager med fri proces, der er behandlet ved byretterne.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i perioden fra 2007 til 2015 tilsvarende blev registreret et faldende antal ansøgninger om fri proces hos Civilstyrelsen. Der henvises i den forbindelse til den daværende justitsministers besvarelse af 6. oktober 2016 af spørgsmål nr. 903 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

4. For det tredje indførte man med lov nr. 538 af 8. juni 2006 reglerne om den såkaldte småsagsproces, der gælder for sager, der er anlagt efter den 1. januar 2008.

Reglerne fremgår af retsplejelovens kapitel 39 (§§ 400-410) og anvendes på civile byretssager, herunder boligretssager, om krav, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi af højst 50.000 kr., og krav, hvor parterne, efter at tvisten er opstået, aftaler, at reglerne i kapitel 39 skal finde anvendelse. I sager mellem erhvervsdrivende om forhold, der vedrører parternes erhverv, kan sådan aftale dog også indgås, før tvisten er opstået. Efter reglerne i retsplejelovens kapitel 39 er det muligt for retten at behandle denne type sager efter en særlig forenklet form, og sagsomkostningerne vil ofte være af en mindre størrelse. Det kan i visse tilfælde medføre, at der ikke ansøges om fri proces, eller at der ikke er grundlag for at meddele fri proces til at føre sagen. Dette kan antages at have påvirket udviklingen i antallet af sager med fri proces, der er behandlet ved byretterne.

5. Endelig ændrede man ved lov nr. 614 af 14. juni 2011 anvendelsesområdet for de såkaldte betalingspåkrav, idet man hævede beløbsgrænsen fra 50.000 kr. til 100.000 kr. med virkning fra den 1. oktober 2011.

Reglerne om betalingspåkrav fremgår af retsplejelovens kapitel 44 a (§§ 477 a-477 g) og gør det muligt at inddrive pengekrav under en særlig forenklet form, når fordringshaveren ikke forventer, at skyldneren har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende. Formålet med reglerne om betalingspåkrav var at etablere en enklere, lettere og billigere måde at inddrive ubestridte pengekrav på. Sagsomkostningerne i denne type sager vil således ofte være af mindre omfang, hvilket i visse tilfælde kan medføre, at der ikke er grund til at ansøge om fri proces, eller at der ikke er grundlag for at meddele fri proces til at føre sagen. Forhøjelsen af beløbsgrænsen ved lov nr. 614 af 14. juni 2011 indebar, at flere sager blev omfattet af reglerne om betalingspåkrav, hvilket ligeledes kan antages at have påvirket udviklingen i antallet af sager med fri proces, der er behandlet ved byretterne.